

Карюк Яна Миколаївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: доцент кафедри досудового
розслідування ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних наук,
доцент **Степанова Г. М.**

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ ПРИВАТНОЇ ДЕТЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ

«Детективом» (англ. *detective* – «агент розшуку», з лат. *detectio* – «розкриття») називають співробітника поліцейських структур деяких зарубіжних країн, фахівців з розслідування злочинів, які здійснюють збір інформації про факти, що можуть бути використані в суді як докази. Проте існують певні відмінності детективної діяльності від правоохоронної діяльності, здійснюваної державними органами, зокрема: приватна детективна діяльність здійснюється на договірній основі й розрахована на отримання прибутку; базується на договірних відносинах; носить переважно превентивний характер, тобто компетенція цих структур закінчується (переходить до державних правоохоронних органів) у разі скоєння злочинних дій стосовно клієнта; особи, які здійснюють приватну розшукову діяльність, не наділені повноваженнями посадових осіб правоохоронних органів і в разі порушення своїх обов'язків несуть відповідальність в іншому порядку, ніж посадові особи державних правоохоронних органів.

Порівняльно-правове дослідження приватної детективної діяльності здійснювалося на прикладі таких держав, як Сполучені штати Америки, Великобританія, Німеччина, Франція, Іспанія та Італія. Приватна детективна діяльність в цих державах відіграє значну роль у сфері протидії злочинності, забезпечення безпеки громадян, підприємств і держави в цілому, а також функціонує та продуктивно діє поряд з державними правоохоронними органами, не породжуючи будь-яких колізій у державній правоохоронній діяльності.

На сьогодні актуальним є питання можливості отримання якісних, законодавчо врегульованих детективних послуг. Адже, в Україні приватна детективна діяльність поки що законодавчо не врегульована на відміну від більшості країн світу. Проте розроблено низку законопроектів, метою яких є законодавче врегулювання приватної детективної (розшукової) діяльності як комплексу недержавних заходів, спрямованих на удосконалення механізму забезпечення конституційних прав і свобод людини, захисту законних прав та інтересів юридичних осіб. Зокрема, проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автор – народний

депутат В. Мойсик) від 12.04.2010 р. № 6288, проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автори – народні депутати В. Швець, В. Малишев) від 13. 12. 2012 р. № 1093, проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» (автори – народні депутати М. Паламарчук, А. Кожем'якін, О. Продан, А. Тетерук) від 28.12.2015 р. № 3726.

Досліджуючи проблемні питання законодавчих пропозицій щодо легалізації приватної детективної діяльності, необхідно перш за все дати оцінку поняттю такої діяльності та визначитися із вимогами до суб'єктів такої діяльності, враховуючи неоднозначність закріплення даних дефініцій у вищезазначених законопроектах. Так, на нашу думку, доцільним було б дати наступне визначення приватної детективної (розшукової) діяльності: приватна детективна (розшукова) діяльність – передбачена цим законом та дозволена органами Національної поліції України підприємницька діяльність приватних детективів або приватних детективних підприємств (агентств) щодо надання клієнтам на платній договірній основі детективних послуг з метою захисту їхніх законних прав та інтересів. Що стосується вимог до осіб, які мають намір займатися приватною детективною (розшуковою) діяльністю, то на наш погляд, жоден з законопроектів, не відображає їх достатньо повно, адже спеціальна підготовка повинна бути для усіх осіб, що мають намір займатися приватною детективною (розшуковою) діяльністю, тільки за різними програмами, в залежності від досвіду роботи.

Окремої уваги потребують положення законопроектів щодо порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб, які здійснюють приватну детективну (розшукову) діяльність. Зокрема, потрібно врахувати зарубіжний досвід та визначити обов'язковою умовою здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності процес ліцензування, оскільки така діяльність пов'язана із здійсненням заходів, які можуть торкатися сфери приватного життя людини, інтересів юридичної особи, комерційної та банківської таємниці, а, відповідно, потребує особливого регулювання та контролю.

Таким чином, розглянувши актуальне на сьогодні питання організації та правового забезпечення приватної детективної діяльності в Україні та дійшли висновку, що необхідно: чітко визначити місце детективів та детективних агентств, їх участі у боротьбі зі злочинністю; визначити і закріпити правовий статус інформації, яку можуть добувати і використовувати приватні детективи або їх об'єднання; розробити навчальні плани, за якими могли б навчатися майбутні приватні детективи, організувати підготовку останніх; конкретно встановити дозволені дії, які входитьимуть до компетенції приватних детективів; забезпечити доступ до баз даних та інформаційних технологій, щоб детективи почали

надавати реальні послуги, а також визначити порядок та систему взаємодії між приватними детективними агентствами або приватними детективами та державними правоохоронними органами.

Список використаних джерел

1. І.Б. Гончаренко, Ю.О. Михайлова/ Проблемні питання законодавчих пропозицій щодо легалізації приватної детективної діяльності в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/16Ryv2x1TtKB3-O9owMEmMgi4R_wjKLb.pdf.

2. Детективная деятельность в Украине: проблемы и перспективы: материалы междунар. научн.-практ. конф. (25-26 января 2013 г.) – Х.: Право, 2013. – 124 с.

3. Литвиненко В.І. Зарубіжний досвід здійснення приватної детективної діяльності та його адаптація в Україні / Литвиненко В.І. // Міжнародний науковий журнал «Верховенство права». – №1, 2016 р. – Режим доступу: <http://sd-vp.info/2016/zarubizhniy-dosvid-zdijsnennya-privatnoyi-detektivnoyi-diyalnosti-ta-jogo-adaptatsiya-v-ukrayini>.

4. Проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 13. 12. 2012 р. № 1093 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JG0UD00A.html.

5. Проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 28.12.2015 р. № 3726 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH2VI00V.html.

Віксич Софія Дмитрівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального
процесу Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент *Мельник О. В.*

ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНЬОГО З ВИКОРИСТАННЯМ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ («ЗЕЛЕНА КІМНАТА»)

Міжнародні стандарти та світова практика говорять про те, що допит дитини, потерпілої від злочину має бути проведений у дружній атмосфері для дитини, де вона відчуває захист і комфорт. Таким місцем є спеціально-обладнана кімната, яка називається – «зелена кімната». Основною метою проведення допиту у такій кімнаті – зменшення повторної травматизації дитини у процесі опитування, як завдяки спеціальним методикам та комфортній атмосфері, так і